



Zborové listy

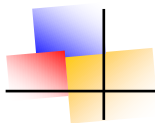


Z obsahu:

Čaro Vianoc

500. výročie reformácie(3. časť)

O knihe S. Miháľa: Vychvátenie



Slovo na tento mesiac

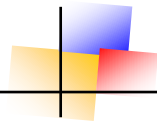
Čaro Vianoc

Vianoce síce nie sú najväčším, ale dnes určite najobľúbenejším kresťanským sviatkom. Je to prirodzene dané ich obsahom – narodenie dieťaťa je radostnou udalosťou v hocijakkej kultúre – ale aj spôsobom ich oslavovania: dôraz na rodinné vzťahy, prejavovanie vzájomnej lásky pomocou darčiekov. To zvládne aj ateista bez potreby sa nejako zapierať. Keď sa nostalgické spomienky na detstvo skombinujú s radosťou obchodníkov nad poriadne zvýšenými tržbami, všeobecné nadšenie je zaručené.

Pravdepodobne každý z nás má krásne spomienky na Vianoce v detstve. Sviatočná atmosféra, sladkosti, darčekom... Prečo sa vlastne dávajú na Vianoce darčekom? Nuž, majú byť pripomienkou toho, že nás Pán Boh obdaroval narodením Spasiteľa, Záchrancu, a zároveň aj on bol na privítanie obdarovaný pohanskými mudrcmi.

A tu sa mi vynára spomienka na jednu dávnu vianočnú mládež u baptistov. Prišiel nás tam vtedy povzbudiť br. Paľko Roháček, dlhoročný nadšený pracovník s mládežou. A začal nás presviedčať, že niekedy sa môžu vyskytnúť také vianočné darčekom, ktoré síce pre niekoho kúpime pod stromček, ale ony nám potom zrazu oznámia, že sa našou kúpou necítia viazané, že si chcú žiť svoj vlastný život a zutekajú. Darmo budeme za nimi volať, že sme si ich kúpili. Zmiznú preč a my zostaneme bez darčiekov. A potom nám br. Paľko prečítal 1 Kor 7,23: *Kúpení ste za drahú cenu*. Nebudte sluhami ľudí!

A tak sme pochopili, čo je zmyslom Vianoc: Pán Ježiš prišiel na tento svet, aby nás vykúpil z hriechu a kúpil pre seba. My sme tými najdrahšími vianočnými darčekom na svete, lebo za nás bolo zaplatené životom Božieho syna. A že teda nemôžeme len tak svojvoľne utekať od Toho, ktorý nás kúpil a zaplatil za nás takú



cenu. Patríme mu. Má na nás právo. Myslíme na to, keď budeme dávať a prijímať tie naše ľudské darčeky a žíme to aj v celom zvyšku roka! Požehnané Vianoce!

(IŽ)

500. výročie reformácie (3. časť)

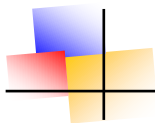
Formujúce roky Martina Luthera



Detstvo a vzdelanie

Narodil sa 10. novembra 1483 v Eisleben v roľníckej rodine Hansa a Margarety Lutherovcov ako prvé z ich siedmich detí. Rodina sa čoskoro po jeho narodení presťahovala do Mansfeldu, kde jeho otec ako baník získal značné prostriedky v akciách medených baní a taviarní. Chlapec Martin chodil do školy najprv v Mansfelde, potom v Magdeburgu, kde krátko navštevoval školu "Bratov spoločného života", potom do latinskej školy v Eisenachu a neskôr na univerzitu v Erfurte, kde získal hodnosť bakalára r. 1502 a hodnosť majstra r. 1505.

Otec chcel z neho mať právnika, no tieto plány boli nečakane prekazené, keď 2. júla 1505 pri Stotterheime na ceste z Mansfeldu do Erfurtu bol Luther v búrke tak vystrašený bleskom, že vykrikol „Svätá Anna, pomôž mi, stanem sa mníchom“. 17. júla 1505 napriek otcovým protestom a odhováraniu priateľov a vlastnej ľútosti nad unáhleným sľubom vstúpil do



erfurtského konventu augustiniánskych eremitov. Luther neskôr vždy tvrdil, že išlo o Božie volanie, hoci tento čin ľahšie pochopíme, keď si uvedomíme stálu prítomnosť smrti v občianskom a zvlášť náboženskom živote stredovekého človeka a Lutherov sklon k sebaspochybneniu a depresiám, ktoré sa stali jeho príznačným problémom v kláštore.

Lutherov život v erfurtskom kláštore

Prior ho po kňazskom vysvätení r. 1507 určil na štúdium teológie. Horlivo študoval Bibliu a popri nej Williama Occama, Gabriela Biela, Jeanna Gersona a Petra D'Ailly. Výsledkom toho bolo, že bol menej humanistom a viac scholastikom ako ktorýkoľvek iný vodca reformácie. Navonok bol úspešný a v priebehu 7 rokov (r. 1513) dosiahol postavenie univerzitného učiteľa na univerzite vo Wittenbergu. Luther však vstúpil do kláštora, aby spasil svoju dušu, a nie aby študoval teológiu. Vonkajší úspech mu nedával pokoj a oveľa viac ako predtým ho trápili depresie a strach z Božieho súdu. Jeho nadriadení, na rozdiel od Augustína, boli pelagiánmi, čo znamená, že verili, že sa človek musí sám pričiniť o svoje spasenie. Luther sa snažil dosiahnuť pokoj svojej duše tým, že sa postil, bičoval, praktizoval všetky bežné formy sebatrýznenia a vymýšľal nové – všetko bezvýsledne. Vyznával každé, aj to najmenšie porušenie predpisov. Napriek tomu žil v neustálom duševnom trápení, hoci bol inými považovaný za zbožného svätca. Boha stále videl len ako prísneho sudcu, ktorého lásku a milosť si treba zaslúžiť dobrými skutkami.

Generálny vikár rádu, Johann von Staupitz (1469-1524), ktorý bol kresťanským mystikom, sa stal jeho duchovným poradcom a povzbudzoval ho viac k čítaniu Biblie. Napriek Lutherovým problémom viedol ho k tomu, aby dosiahol hodnosť doktora teológie, a aby tak pri pomoci iným pomáhal zároveň aj sebe. Staupitz, chápal skutočný Lutherov problém a vysvetlil mu, že láska k Bohu nie je cieľom pokánia ale jeho predpokladom.

V tomto stave Luther podnikol r. 1511 cestu do Ríma v organizačnej veci svojho rádu, kde zároveň dúfal dosiahnuť odpustenie a oslobodenie od

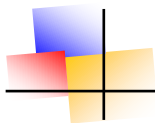


svojho duchovného problému. Namiesto toho bol hlboko šokovaný a sklamaný povrchnosťou a svetáctvom v samom centre katolíckeho sveta. Hodnosť doktora dosiahol 19. októbra 1512 a stal sa profesorom biblickej teológie na mladej univerzite vo Wittenbergu.

Wittenberg a Lutherova "skúsenosť vo veži"

V rokoch 1513-1516 prednášal výklad žalmov, Rímskym, Galatským a Židom. Z intenzívneho štúdia písma rozvinul reformačný princíp *sola scriptura*. K druhému princípu *sola fide* dospel pri svojej slávnej "skúsenosti vo veži" augustínskeho kláštora vo Wittenbergu. Študoval Pavlov list Rímskym 1:17, kde sa hovorí: "Spravodlivý bude žiť z viery". V predslove k vydaniu svojich latinských spisov r. 1545 o tom hovorí:

"Bol som zachvátený horúčkovitou túžbou pochopiť Pavla v liste Rímskym. No napriek tomu stále mi prekážalo jedno zvláštne slovo v prvej kapitole: "spravodlivosť Božia v ňom zjavená". Nenávidel som to slovo "spravodlivosť Božia", pretože bol som naučený v súhlase s použitím a zvykom doktorov chápať ho filozoficky, ako to nazývali, ako formálnu alebo aktívnu spravodlivosť, podľa ktorej Boh je spravodlivý a trestá hriešnikov a nespravodlivých... Vo dne v noci som sa snažil meditovať o význame týchto slov: "Spravodlivosť Božia je v ňom zjavená, ako je napísané: Spravodlivý bude žiť z viery". Potom nakoniec sa Boh nado mnou zmiloval a začal som chápať, že spravodlivosť Božia je ten dar Boží, ktorým spravodlivý človek žije, totiž viera, a že táto veta - "Spravodlivosť Božia sa zjavuje v evanjeliu" je v pasíve, a že milosrdný Boh ospravedlňuje nás vierou, ako je napísané: "Spravodlivý bude žiť z viery". Teraz som sa cítil, akoby som sa bol znovu narodil a vstúpil do raja. V tej istej chvíli sa mi zjavila celá tvár Písma. Moja myseľ prebiehala Písmom nakoľko som si vedel spomenúť hľadajúc analógie v iných vetách, napríklad Božie dielo, ktoré nás robí silnými, múdrosť Božia, ktorá nás činí múdrymi, sila Božia, spasenie Božie a sláva Božia."



Vieru chápal ako pevnú dôveru srdca (*fiducia cordis*) v Božie milosrdenstvo pre Kristove zásluhy, ktorá sa prejavuje dobrými skutkami z lásky – nie z donútenia, pretože by spasenie záviselo na týchto skutkoch, ale z vďačnosti, pretože spasenie už bolo potvrdené. Jeho hlavné myšlienky postupne nadobúdali jasnejšie obrysy. Človek dostáva odpustenie prostredníctvom Božej milosti zdarma. Keď si človek privlastní Boží sľub, stáva sa novým stvorením. Po odpustení človek začína nový život posvätenia. Vnútorne je tento nový život viery vlastným kresťanstvom. Akákoľvek reč o zásluhách sa pre Luthera stala rúhaním a herézou. Medzi zákonom a evanjeliom je fundamentálny rozdiel. Medzi viditeľnou a ideálnou cirkvou je reálny rozdiel (morálny a duchovný). Zistil, že scholastický slovník nebol vhodný pre vyjadrovanie týchto skutočností a preto začal používať na ich vyjadrenie slovník mystikov. Začal si menej vážiť formálny kláštorň život. Jeho prvá vedomá kontroverzia začala v júli 1516, keď kázal o odpustkoch. Čoskoro mohol dávať do protikladu našu wittenberskú teológiu s tou v Erfurte a inde. Učenie vo Wittenbergu bolo teraz založené na Augustínovi a Písme. Ostatné univerzity pokračovali v Aristotelovej filozofii. Luther sa cítil nútený verejne odporovať predávaniu odpustkov v Nemecku. Stal sa veľkým miestnym kazateľom. Jeho sláva sa šírila a do Wittenbergu sa hrnuli študenti z celého Nemecka. Elektor, zakladateľ univerzity, knieža Friedrich Múdry bol hrdý na univerzitu aj na Luthera.

Lutherov rozchod s Erazmom a humanistami

Hoci zo začiatku Erasmus Luthera zastával a sympatizoval s ním, po napadnutí štruktúry katolíckej cirkvi sledoval s rastúcim nepokojom vývoj udalostí. Nakoniec na jeseň r. 1524 uskutočnil mnohými dlho očakávaný útok na Luthera svojím *Diatribē de libero arbitrio* (Pojednanie o slobodnej vôli). Luther odpovedal až v decembri 1525 svojím spisom *De servo arbitrio* (O zotročenej vôli), v ktorej použil ostré predestinačné formulácie.

Erasmus a humanisti vychádzali z optimistického pohľadu na človeka, ktorý považoval človeka za schopného seba-nápravy. Luther vychádzal z Biblického učenia o spasení, ktoré je absolútne závislé na Božej milosti. K



tomu sa ešte družil jeho silný zážitok z neúspechu spasiť sa vlastnou snahou, Erazmus a iní humanisti sa po niekoľkonásobnej výmene názorov celkom zriekli nového hnutia v strachu, že povedie k barbarizácii spoločnosti. Luther na druhej strane videl, že humanisti dúfajú vo vzdelanie a rozum a nechápu podstatu zvesti reformácie. Philipp Melanchthon mu však ostal verný.

Protestácia

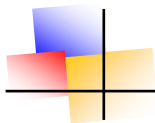
Vo februári 1529 sa zišiel ďalší snem v Speyeri, kde jednotná a veľmi nepriateľská katolícka väčšina vedená Ferdinandom stála proti slabej luteránskej menšine. Nové rozhodnutie snemu zrušilo rozhodnutie z r. 1526 a požadovalo, aby sa vo veci náboženstva nediali už žiadne zmeny. V oblastiach rímsko-katolíckej vlády sa nemali tolerovať luteráni, kým rímski katolíci mali mať slobodu v oblastiach luteránskych. Toto znamenalo praktické zrušenie luteránskych teritoriálnych cirkví. Keďže luteráni neboli schopní toto rozhodnutie prehlasovať, 19. apríla 1529 snemu predložili *protestáciu* proti tomuto rozhodnutiu. Názov protestanti má tu svoj historický pôvod.

Vyhliadky protestantov boli zlé, a bolo potrebné zorganizovať vojenskú obranu. Okrem toho v tejto kritickej chvíli došlo k rozdeleniu medzi nemeckou a švajčiarskou reformáciou.

Rozchod s zwingliánmi

Filip Hessenský sa snažil o bližšie spojenie medzi švajčiarskymi evanjelikmi skupiny Zwingliho a nemeckými luteránmi, a tým o vytvorenie veľkej vojenskej obrannej ligy. Stretnutie vodcov týchto dvoch skupín bolo naplánované na jeho zámku v Marburgu. Pozval Zwingliho, ktorý ihneď pozvanie prijal, lebo veľmi sa chcel stretnúť s Lutherom. Luther a Melanchthon prijali až po dlhšom váhaní.

Stretnutie sa uskutočnilo 1. októbra 1529 a trvalo 3 dni. Ukázalo sa, že sú vo všetkých veciach jednotní, až na jednu - sviatosť Večere Pánovej.



Zwingli sa zaoberal hlavne jednou stránkou stredovekého učenia cirkvi - omšou.

- Večera Pánova je pamiatkou Kristovej obete. Chlieb a víno sú symbolmi tela a krvi Kristovej.
- Hriechy sa odpúšťajú vierou v Krista, nie účasťou na Večeri Pánovej.
- Kristus sa stáva naším pokrmom vierou obývajúcou dušu, nie ústami. Preto vo sviatosti je reálna prítomnosť Kristova, je to však duchovná prítomnosť, nie telesná.
- Účasť na týchto symboloch znamená obnovenie živého spojenia so vzkrieseným Kristom.
- "Toto je moje telo" znamená "Toto symbolizuje moje telo" (Ján 6)

Luther sa zaoberal viac stredovekým učením o eucharistii. Učil, že:

- Sviatosť má uviesť veriacich do priameho spojenia so živým Kristom,
- preto v chlebe a víne je reálna prítomnosť osláveného tela Kristovho - "telo Kristovo je v celom priestore, nakoľko je všadeprítomné".
- Táto reálna prítomnosť však neznamená, že kňaz uskutočňuje zázrak premeny. Je to sviatostná prítomnosť vierou a slovami ustanovenia. Sviatosť je Slovo Božie spojené s elementom.

Obe tieto teórie sa vzájomne doplňujú a obe majú svoje slabé stránky. Po dlhej debate o slabých miestach oboch učení, Luther tvrdil, že zjednotenie je nemožné ("Máte iného ducha!", vyhlásil) pre rozličnosť učenia o Večeri Pánovej. Nemeckí a švajčiarski protestanti ostali natrvalo rozdelení.

POKRAČOVANIE NABUDÚCE (pozn. red.)



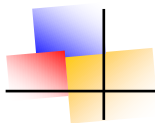
O knižke S. Miháľa: Vychvátenie

Stručné shrnutie obsahu

V prvej časti autor predstavuje učenie o vytržení a nastiňuje svoj príklon k pretribulacionálnemu premilenializmu. Jinak rečeno, verí, že nastane veľké souženie, ale že (opravdoví) veriaci jej nebudou účastní, nýbrž budú vytržení a vzati do neba. Během veľkého souženia proběhne na zemi vláda Antikrista, po níž se opět vrátí Kristus, nyní však již viditelně a slavně, aby Antikrista svrhl a ujal se vlády nad světem.

Ve druhé časti autor čtenáře povzbuzuje k introspektivnímu (sebezpytujícímu) životnímu stylu tváří v tvář iminentní realitě možného vytržení. Máme být jako „rozumné panny“ (Mt 25,1–13), jako Filadelfie, ne Laodikea (Zj 3,7–22), máme dávat pozor na falešné proroky (56) a na zlého a nebezpečného ducha evangelia prosperity (58). V souvislosti s tím se autor dopouští úplného odmítnutí uvědomělé eschatologie. Kristus podle Miháľa „nikdy neřekl, že máme evangelium zvěstovat, abychom změnili svět. Evangelium máme zvěstovat proto, že království nebe už přichází na zemi.“ (58) Tváří v tvář evangeliu prosperity jde o pochopitelný, avšak poněkud nešťastný krok, neboť i uvědomělá eschatologie je podstatným vláknem teologie Nového zákona.

Třetí část je věnována tzv. „biblické astronomii“. Ta je postavena do kontrastu s astrologií a vyhlášena za legitimní obor, který osvětluje biblické pravdy. Zatímco Bible podle Miháľa prorocky zjevuje budoucí události, kniha vesmíru oznamuje časy těchto událostí (66). „Na oběžných drahách Slunce, Měsíce a Země si můžeme přečíst informaci o dějinách Izraele,“ (65) tvrdí Miháľ a konstatuje, že „z pohledu Písma dlouho a podrobně“ zkoumal astronomické úkazy a kalkulace a že dospěl k názoru, že „znamení na nebi potvrzují mimořádnou blízkost Kristova příchodu“ (65). Poselství této části přiblížím v detailu níže.



V takzvaném druhém dílu knihy, který na předchozí díl volně navazuje, se setkáváme s nástiním budoucnosti světa během Velkého soužení a Kristova druhého příchodu. Po vytržení má nastat „těžké pronásledování zanechaných křesťanů coby viníků největší světové katastrofy. Každého, kdo by se hlásil ke jménu Ježíš, budou pronásledovat“ (116). Rozpad se bude týkat i nevěřících. „V okamžiku budou kolabovat všechny světové burzy. Ekonomika se zhroutí jako nikdy předtím“ (115). Nastane destrukce, zkáza. „Auta bez řidičů, kteří byli za jízdy vytrženi. Ucpané dálnice a kolaps dopravy“ (115). Antikrist, jehož číslo 666 je nyní na každém čárovém kódu, ovládne světovou ekonomiku (117). Katolická církev se vybarví jako „nevěrná nevěstka“ (122) a i ti šlechtití, leč oklamání katolíci, budou při vytržení zanecháni (123).

Podobně jako v předchozích kapitolách i zde vidíme silně prosemitský důraz. „Kdo doopravdy miluje Boha,“ tvrdí Mihál, „musí milovat i lid smlouvy, který si zamiloval a vyvolil Bůh Izraele“ (108). Všechny eschatologické události jsou vždy kladeny do souvislosti s dějem v Izraeli, který se po vytržení obrátí ke Kristu (107). Po druhém Kristově příchodu a po pádu Antikrista pak nastane cosi jako judeocentrická teokracie. „Židé dostanou pod svou správu obnovu celé země. Všechny národy jim budou sloužit a poslouchat je“ (150). V Jeruzalémě, autor mní, bude obnoven chrám, aby se naplnilo Zacharjášovo proroctví, že se „deset mužů z národů všech jazyků se chytí [...] Judejce za cíp roucha a řeknou: Půjdeme s vámi, protože jsme slyšeli, že je s vámi Bůh“ (Za 8,23; str. 151).

Mírnou odchylkou od směřování druhého dílu je jen poslední kapitola nadepsaná „Kristus, smysl našeho bytí“ (162), v níž se Mihál pouští do obsáhlejší polemiky s evoluční teorií. Zdá se, že uznání Krista za smysl bytí je podmíněno intelektuální válkou s Darwinem, který „mnohé přesvědčil o tom, že život ani vesmír při svém vzniku vůbec nepotřeboval Stvořitele“



(166). Po závěru opět vyzývajícím k ostražitosti a připravenosti na bezprostředně blízké pankosmické události kniha končí přehledem astro-eschatologických jevů.

Co je na knize špatně? Téměř úplně vše.

Po dočtení knihy jsem zůstal pln tolika vrstev nesouhlasu, hrůzy a rozporů, že jsem hodnou chvíli přemýšlel, zda se vůbec vyplatí psát recenzi. Rozbor omylů, nepřesností a výtky k autorovým průpovídkám, by vydaly na knihu o poznání delší, než je přítomných 171 stran, z nichž třetinu tvoří přímé citace.

Biblická eschatologie

Začnu v mírném duchu poznámkou k biblické eschatologii. Mihálův problém nespočívá v tom, že dospěl k vyhraněnému biblicko-teologickému názoru, ale v tom, že je neochoten formovat svou tezi v dialogu s nesouhlasnými názory. Až na letmé zmínky o jiných názorech se jinému než silně prosemitsky dispencacionálnímu názoru, tj. silně futuristickému, nedává žádný prostor. Z naivního ideálu, že každá teologie musí být produktem dialogu, jsem za svůj stále ještě mladý život musel vyrůst. Něčeho takového nebývají autoři tohoto zrna schopni. Mihálů však, jak se domnívám, vede právě jeho jednostrannost k extrémnímu futurismu, kdy je mnoho biblických předpovědí ohnuto tak, aby ukazovalo na budoucí události, jakkoli se jim nechce. Příkladem budiž tvrzení, že u Lukáše 13,34–35 Ježíš vyjadřuje podmínku svého druhého příchodu (108). Tato Ježíšova předpověď se ale naplnila ještě v samotném Lukášově evangeliu (Lk 19,38)! Proč o tom autor neví?

Pokud jde o starozákonní proroctví, i ta by si zasloužila delšího pojednání, zopakují proto pouze výzvu k obezřetnosti. Např. Ezechiel (kap. 37–48)



prorokuje obnovu davidovské dynastie a levitského kněžství, což předpokládá vlastnictví Svaté země a funkční chrám. Ezechiel však také uvádí, že tato obnova bude věčná (Ez 37,25nn) a že davidovský vladař v ní má „připravit za sebe a za všechen lid země býčka jako oběť za hřích“ (Ez 45,22). V listu Židům ale čteme, že Ježíš svým dílem zrušil platnost starého obět-ního systému (Žd 7,18n) a ve Zjevení se dočítáme, že v Novém Jeruzalémě chrám nebude (Zj 21,22). Má-li být tedy obnova věčná (Ez 37,25) a mají-li platit tyto novozákonní výpovědi, musí být Ezechielovo proroctví chápáno obrazně. Ačkoli se v něm barvitě popisuje levitský systém a davidovská vláda, z mého biblicko-teologického hlediska k jeho naplnění dochází v Kristu, ne v doslovném znovuosídlení země a znovuzavedení židovského náboženského kultu.

Až potud by ale šlo o běžné exegetické problémy. Teprve nyní však musím volat: Nyní to přichází!

Astronomické kalkulace

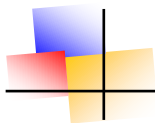
Jak jsem uvedl výše, Mihál věří, že „na oběžných drahách Slunce, Měsíce a Země si můžeme přečíst informaci o dějinách Izraele“ a že právě v současnosti „znamení na nebi potvrzují mimořádnou blízkost Kristova příchodu“ (65). Zvláštní pozornost si podle autora zaslouží tzv. tetrády krvavých měsíců. Tetráda krvavých měsíců je astronomický úkaz, kdy se během 18 měsíců Měsíc dostane celkem čtyřikrát do takového zákrytu se Zemí, že jej sluneční paprsky lomené o zemskou atmosféru obarví načerveno. Samy o sobě jsou tetrády pouze předvídatelným astronomickým jevem. Mihál však za pomoci indexu ze stránek NASA a rekurzivně dopočítaných datumů židovských svátků přišel na to, že mezi lety 2000 př. Kr a 3000 po Kr. se nalézá celkem sedm případů, kdy se tetráda krvavých měsíců nejenže kryje s židovskými svátky, ale je navíc doplněna úplným nebo částečným zatměním Slunce, které se během tetrády opět kryje s některým židovským svátkem. K tomuto zákrytu podle něj došlo zatím pouze



šestkrát, a to v letech 1643 př. Kr., 1625 př. Kr., 1596 př. Kr., 1949 po Kr., 1967 po Kr. a 2014 po Kr. (173). (Vždy uvádím pouze rok začátku tetrády.) K sedmé tetrádě má dojít roku 2600 po Kr., podle autora to však bude již během milénia, čili Kristova tisíciletého království na zemi. K potvrzení důležitosti krvavých měsíců připadajících na židovské svátky autor vysvětluje, jak v každém takovém případě docházelo ke zvláštnímu pohybu v souvislosti s Izraelem. První tři tetrády připadají na období, kdy byl Izrael v Egyptě. Druhé tři tetrády se nachází až ve 20. století, kdy vznikl stát Izrael (1949) a obhájil svou existenci (1967). Tetráda z roku 2014 „je znamením pro Izrael ohledně jejich Mesiáše“ a zároveň „ještě větším znamením pro křesťany o jejich blížícím se vytržení“ (71). Právě magická sedmička tetrád autora pudí k dalším spekulacím. „Sedm tetrád na Boží svátky“ podle něj „nemůže být tedy nic jiného než sedm ramen Menory“ (80). Nyní následuje seznam výtek.

1) Úzký časový horizont

Proč hledat tetrády pouze v období od roku 2000 př. Kr. do roku 3000 po Kr.? Snad ne proto, že právě a pouze toto je rozsah onoho indexu dostupného na stránkách NASA? Židovský kalendář se přeci počítá od roku 3761 př. Kr. a ve středověku určili rok stvoření na 4004 př. Kr. Za Noema (30.-28. stol. př. Kr.) krvavé měsíce nebyly? Namítnete, že autor hledal pouze „ty, které se staly výhradně na židovské svátky“ (74). V tom případě je ale třeba vypustit tetrády nalezené v letech 1643 př. Kr., 1625 př. Kr., 1596 př. Kr., protože tyto nastaly dávno před exodem Izraelců z Egypta. Pokud věříme v platnost 1. Královské 6,1, musíme trvat na tom, že Izraelci vyšli z Egypta roku 1446 př. Kr. Pokud jste jako drtivá většina evangelikálů, tušíte exodus až na sklonku třináctého století za vlády Ramsese II., ale pokud chcete vidět exodus v roce 1513 př. Kr., jak jej vidí autor (76), měli byste pro to mít dobré důvody. Tak či onak, autor je zde lapen v ukrutném protimluvu. Tvrdí, že svátky „dal Bůh Židům skrze Mojžíše na Sinaji jako své slavnosti“ (68), tvrdí, že k exodu došlo roku 1513 př. Kr. (76), ale první

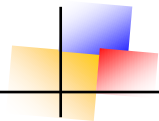


tři tetrády synchronizuje s židovskými svátky již v 17. a na začátku 16. stol. př. Kr. Z toho opět vyplývá otázka: Proč se omezit pouze na ten časový rámec, co je poskytnut na stránkách NASA?

2) Rekurzivní počítání židovských svátků

Autor se domnívá, že „z židovského kalendáře [známe] i data svátků, které byly Židům dány jako Boží slavnosti“ (68). Tato data známe, ale přepočítat je na data v gregoriánském kalendáři je věc zcela jiná. Židovský kalendář neměl až do 4. století po Kr. jednotný systém přechodných let. Dokud rabi Hillel II. nezavedl ve 4. stol. po Kr. pravidelné devatenáctileté cykly, v nichž se sedmkrát opakuje měsíc Adar, aby si židovský lunární kalendář zachoval solární synchronizaci, určoval přechodné roky Sanhedrin. Ten tak činil od oka, podle toho, zda roční doba pocitově odpovídala měsícům. Pokud byl Adar příliš studený, vyhlásil se Adar 2, čímž se náskok solárního cyklu nad lunárním rokem redukoval. Jelikož neexistují záznamy o tom, kdy rabíni Adar 2 vyhlášovali, není možné s přesností určit, na který den rekurzivně dopočítaného gregoriánského kalendáře padl který svátek.

Aby toho nebylo málo, před Hillelem II. se začátek židovského měsíce, čili *Roš chodeš*, neurčoval výpočtem, ale tím, že se objevil Měsíc v novu a byl před Sanhedrinem potvrzen svědectvím dvou spolehlivých svědků. Pokud tedy bylo například jeden den zataženo, kalendářní měsíc se o den opozdil a s ním i jeho svátky. Tato historická okolnost činí židovské svátky před Hillelem II. zcela nedopočitatelnými. Je jednoduše nemožné zjistit, na který den gregoriánského kalendáře svátek připadl, což Mihál'ovým kalkulačním láme vaz, neboť NASA právě gregoriánský kalendář (světe, div se) ve svých indexech používá. Mihál' se zřejmě nechal nachytat na možnost snadné konverze gregoriánských datumů na židovské pomocí on-line nástrojů. Tyto nástroje jsou zajímavé, ale pro datумы před 4. stol. po Kr. poskytnou jen medvědí službu. Rekurzivní kalkulace zde jednoduše nejsou možné.

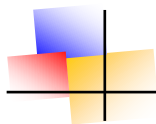


3) Ejhle, tetráda navíc

I když jsem v předchozím bodě prokázal, že první tři uváděné tetrády jsou vypočítány chybně, nechám se nyní zlákat a zkusím si cvičně vytvořit tetrádu vlastní. Podle autora musí krvavé měsíce připadnout na židovské svátky a musí během cyklu tetrády jedno částečné nebo úplné zatmění Slunce připadnout rovněž na židovský svátek. Mihál' tvrdí, že na židovské svátky nastalo tetrád v daném časovém rámci pouze sedm (74). To ale není pravda! Trochu jsem pogooglil a ejhle, je zde tetráda z roku 162 po Kr. Podobně jako autor jsem porovnal index zatmění Měsíce na stránkách NASA, dohledal si v něm pouze tetrády Měsíce a jejich datumy převáděl pomocí on-line konvertoru na (špatné) datumy židovského kalendáře. Ano, vím, s ohledem na výše uvedené je hloupost hledat konjunkci židovského a gregoriánského kalendáře před Hillelem II. Zde však jedním ve smyslu Přísloví 26,5.

Nyní musím doplnit zatmění Slunce. A stačí si vybrat které. K částečným nebo úplným zatměním Slunce totiž dochází průměrně 2,3× za rok (můj vlastní výpočet průměru v daném časovém rámci indexu na stránkách NASA). Ve své tetrádě jsem našel celkem čtyři zatmění Slunce. Pak zbývalo doplnit k nim pomocí šikovného (leč opět zavádějícího!) on-line nástroje některý z plejády židovských svátků a bylo hotovo: našel jsem čtyři zatmění, která připadla na Roš chodeš (2×), den před Roš chodeš a Roš hašana.

Mám zde tedy tetrádu se čtyřmi zatměními, z nichž každé připadá na židovský svátek! Jaké úžasné znamení, o němž Mihál' nepíše! Poslední věcí je zjistit, co se s židy v této době dělo, zda je náhodou někdo nepronásledoval. Jenže kdy židy naposled nikdo nepronásledoval? Asi nikdy. Faktem ale je, že v letech 162–3 po Kr. nejsem schopen nalézt žádný významný pogrom. Žádám proto čtenáře o mírnou shovívavost a víru, že tam nějaký pogrůmek byl. Nedostane-li se mi jí, budu muset poukázat na to, že ani



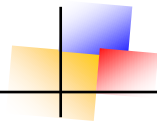
v roce 2014 se z pohledu statistiky s Izraelem nic moc nestalo. Terorismus namířený proti židům byl nepříjemný, ale jeho valná část byla součástí islámského terorismu namířeného proti celé západní společnosti. Ve srovnání s předválečnými pogromy a s holokaustem to nebylo nic moc. Proč nesvítil rudý měsíc roku 1938? Proč neozářil Prahu za hilsneriády nebo za josefínských reforem? Tyto otázky ukazují na fakt, že každý rudý měsíc lze v bohatých a komplikovaných dějinách židů spojit s menší či větší událostí, naopak to ale nefunguje. Monumentální události, jako byl třeba holokaust, rudý měsíc nespatriily.

Nálezem této nové tetrády a zpochybněním těch předchozích i následujících je zcela zpochybněn autorův eschatologický rámec a všechny jeho eschatologické kalkulace. Ty totiž stojí na tom, že sedm tetrád v historii Izraele je jako „sedm ramen Menory“ (80). Toto nijak nepodložené tvrzení určuje Mihálův časový eschatologický rámec, bez něž jsou znamení na nebi jen jakýmsi mezníky bez jasného časového vektoru vstříc konci světa.

Sedm tetrád nám svítí na cestu jako znamení. Ukazují nám, kolik ještě zůstává času. Podobně jako nás dálniční tabule informují, kolik kilometrů ještě zbývá do cíle. Při tetrádách to však nejsou kilometry, ale roky. Příchodem první tetrády stálo na dálniční tabuli: Nebe 3667 let. Po příchodu šesté už vidíme: Nebe 9 let (pozor na ta čísla, je to pouze přibližná úvaha). Vždy přišli spolu tři během jedné generace. (81–82)

4) Kolik hvězd má souhvězdí Lva?

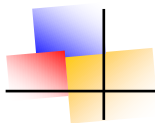
Vytržení má tedy dle autora nastat někdy mezi lety 2014 a 2023. Jeho podmínkou je podle Mihála Satanovo vyhoštění z nebe, které se podle něj odehraje v budoucnu dle Zjevení 12,12. Problémem tohoto názoru je, že pak musí Lukáše 10,18 vykládat futuristicky (22), pro což opět nemá žádné



vysvětlení. Jde o svévolné exegetické rozhodnutí, které jde proti gramatické situaci onoho verše. Podobné je to se Zjevením 12. Ve Zjevení 12 čteme, že se v nebi ukázalo veliké znamení: „žena oděná sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd“ (Zj 12,1). Běžným výkladem je, že ono slunce, měsíc a dvanáct hvězd symbolizují Izraelský národ o dvanácti pokoleních, z něž povstal Mesiáš, „který má pást všechny národy železnou berlou“ (Zj 12,5). To se samozřejmě stalo v minulosti a mělo-li jít o znamení na obloze a ne v duchovním nebi, bývalo se mělo hledat někdy okolo roku narození Krista.

Ale Mihál' ne, Mihál' spekuluje, že „žena oděná sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd“ je souhvězdí Panny, které bude mít 23. září 2017 Měsíc pod nohama a nad hlavou souhvězdí Lva, Merkur, Mars a Venuši. Má jít o znamení posledního kola před vytržením, protože 22. září 2017 bude 2. tišří 5778, čili druhý den Roš hašana (svátku Nového roku), kdy se celkem 100× zatroubí na šófar a to poslední zatroubení je dlouhé a značí konec troubení. To Mihál' spojuje s 1. Korintským 15,52, neboť podle Pavla „při zvuku poslední polnice [...] mrtví vstanou jako neporušitelní a my budeme proměnění“.

Že měl Pavel vskutku na mysli troubení na *Roš hašana*, který jeho adresáti v Korintu neznali a neslavili, je značně pochybné. Ještě pochybnější jsou ale opět kalkulace s astronomickými úkazy. V souhvězdí Lva totiž není devět hvězd, nýbrž třináct (a víc). Panna tedy bude mít nad hlavou korunu ne z dvanácti, ale z šestnácti hvězd. Není pravda ani to, že se takové „seskupení hvězd [...] objeví jen jednou za sedm tisíc let“ (84), neboť k němu došlo již minimálně v letech 1056, 1293, 1483 a 1827. Opět tedy jde o nepravdivou senzaci bez kousku pevné země pod nohama.

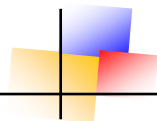


Závěr

V těchto čtyřech bodech se mi, jak pevně doufám povedlo rozcupovat Mihálovu spekulaci na takovou padrt, že z ní nezbyvá ani jód (heb. „čárka“) nad „á“ ve slově „vychvátenie“. Nebylo to nic těžkého. Trochu pohledat, trochu myslet, trochu se ptát. Obávám se však, že stejné námahy se řada čtenářů neodváží.

Tím svůj rozbor zakončím. Mám slinu, ano mám chuť rozepsat se i o dalších spouštěcích mého spravedlivého hněvu. Rád bych upřesnil, že autor pseudoepigrafické Knihy Enochovy opravdu není „Sedmý od Adama“ (33) a pevně doufám, že to Mihál ví. Rád bych vysvětlil, že čarový kód na výrobcích nenese význam 666, což je „číslo Satanovo“ (117), protože ty údajné šestky vlastně šestky vůbec nejsou a šestkám se pouze podobají podobně jako devítky, když je čtete převráceně. Rád bych namítl, že sága Harryho Pottera nezasvěcuje děti do tajů tmy (115) víc, než pohádky od Boženy Němcové, ale že naopak obsahuje silné morální poselství a vede děti k oslavě odvahy a k jasnému rozlišení mezi dobrem a zlem. Rád bych se podivil nad tak blatantně nespravedlivým očerněním Římskokatolické církve jako nevěstky, která je „zpitá krví svatých“ (Zj 17,6), aniž by autor povážil světlé okamžiky její minulosti, její současnou relativní neškodnost, statistický náskok komunistických režimů v „zabíjení svatých“ a v neposlední řadě také etické přešlapy a hereze ve vlastních řadách, v řadách letničních a charismatiků, které by k chování oné „zlé nevěstky“ leckdy také neměly daleko.

V teoretické fyzice existuje názorový proud, který říká, že pokud bychom znali všechny parametry všech hmotných i nehmotných těles a činitelů v celém vesmíru či multiverzu a věděli vše o tom, jak se vzájemně ovlivňují, mohli bychom přesně předpovědět budoucnost, protože každá událost je pouze příčinou jiných událostí. V tomto deterministickém smyslu vesmír skutečně je knihou, ve které lze číst. Problémem je, že celý vesmír

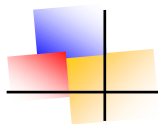


neznáme. I pokud by Bůh vložil do vesmírných mechanismů tajemství budoucnosti, na základě čeho bychom se mohli domnívat, že jsme schopni toto tajemství rozluštit, když všechno, co lidstvo o vesmíru a jeho fungování až dosud zjistilo, je jen malý zlomeček? To, co Mihálůvu projektu schází, je obyčejná prachspolečná pokora, kterou se vyznačuje i řada nekřesťanských vědců. Ó, kdyby tak v jeho slovníku figurovalo slovo „možno“ a fráze „podľa mojej súkromnej mienky“. Jenže zde je vše připraveno, letopočty dopočítány a tam, kde autor naznačuje, že k vytržení dojde do 9 let po tetrádě z roku 2014 a hned vzápětí varuje, že „je to pouze přibližná úvaha“ (82), záhodno se ptát, co přesně je na oné úvaze přibližného.

Michael Buban

(učitel' Vyššej odbornej školy misijnej a teologickej AC v ČR, príspevok je krátený)





Team besiedky
Vás srdečne pozýva na

Vianočnú detskú narodeninovú oslavu

9. decembra 2017
14:00-16:00

Zbor Cirkvi bratskej

Kováčska 31, Košice

Potvrďte prosím svoju účasť do 7. decembra
na adrese: **hanka.stepanova@seznam.cz** alebo
na telefónnom čísle **0944 003 363**



20. NARODIL SA



N. Komrsková, prel. J. Nagajová/z Nemecka

Na - ro - dil sa Naj - vzá - cnej - ší, Je - žiś, Die - ťa krá - sne.
Pri - ťiel sem k nám ne - be - ský Dar, O - tec Boh Ho po - stal.

Bol ma - li - čký, nám po - do - bný. Pre - čo pri - ťiel vľa - sneť
Bol jedným z nás, tak náš mal rád, svet v ňom lá - sku do - stal.

Ne - zo - stal nám v ja - sli - čkách, je - tu s na - mi, má nás rád, ne - zo -
stal nám v ja - sli - čkách, je - tu s na - mi, má nás rád.



152. VIANOČNÁ KOLEDA

J.Hejlek/J.Hejlek

F Dm B F C7 F Dm B F C7 F

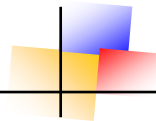
1. Poďme všetci do Betlema vŕať Krista Pá - na.
2. Chceme ľemu priniesť dary, vŕať Krista Pá - na.
3. Poďte všetci veľkí, malí, vŕať Krista Pá - na!

Počujte to, poďte s nami, v Ňom je radosť da - ná!
Venovať Mu srdce svoje. V Ňom je radosť da - ná!
Podakovať Panu Bohu. V Ňom je radosť da - ná!

B F C F C7 F Gm F C7 F

Narodil sa pre nás, celá zem to spie - va.
Všetci radost' maj - me, chválu zaspie - vaj - me.
Veselte sa s na - mi, zvoníte zvonce - ka - mi.

Hale - ľujá, hale - ľujá, vŕtaj, Pane, námi!
Hale - ľujá, hale - ľujá, vŕtaj, Pane, námi!
Hale - ľujá, hale - ľujá, vŕtaj, Pane, námi!



Organizačné informácie

Pravidelné stretnutia:

-  **Nedeľné zhromaždenie:** o 10.00 hod. v modlitebni.
-  **Modlitebné stretnutia:** v nedeľu o 9:30 v zborovej miestnosti
-  **Biblické hodiny:** v stredu o 17:00 hod. v modlitebni
-  **Program pre deti:** každú nedeľu v priebehu hlavného zhromaždenia

Kazateľ je k dispozícii k pastoračným rozhovorom v každom čase.

Kontakty:

Kancelária zboru: 055/622 5424; kazateľ Rastislav Betina 0948 235 035

Ďakujeme za podporu práce zboru, jednotlivých zborových činností a aktivít vašim finančným darom na účet:

SK76 0900 0000 0050 2302 2870 - zabezpečenie každodenného chodu zboru

SK78 3100 0000 0043 5012 9742- pre investičnú
Výstavbu Bardejovská

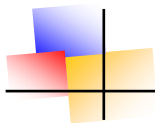
Služba pri ozvučení: Ján Havrila

Služba prekladu kázne: Daniel Liška, Marcel Kuzma

Modlitebné podnety:



-  **Za brata kazateľa a jeho rodinu**
-  **Za všetky stretnutia v zbore, za ich duchovný úžitok**
-  **Za duchovnú jednotu zboru**
-  **Za evanjelizačnú a svedeckú službu**
-  **Za misiu doma a v zahraničí**
-  **Za rodiny za výchovu detí v duchu evanjelia**
-  **Za našich chorých a dôchodcov**



Program na mesiac december 2017

Zmena programu vyhradená.

3.12.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) Večera Pánova
6.12.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
9.12.	So	16:00 Legoklub
10.12.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)
13.12.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)
17.12.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)
24.12.	Ne	10:00 Zhromaždenie – detská slávnosť (kaz. Rastislav Betina)
25.12.	Po	10:00 Vianočné zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)
31.12.	Ne	16:00 Silvestrovské spoločenstvo (kaz. Rastislav Betina)
1.1.	Po	10:00 Novoročné zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)

Zborové listy vydáva Zbor Cirkvi bratskej, Kováčska 31, Košice.

Len pre vnútornú potrebu.

Uzávierka nasledujúceho čísla je v nedeľu 31.12.2017

Za príspevky vopred ďakujeme.

Redakcia: J.Homišin

Jazyková korektúra: I.Žezula

Grafická úprava: M.Petrejčík

Web: <http://www.cbke.sk>